Լրագրողների տեղեկություն ստանալու իրավունքը Հայաստանում

Շուշան Դոյդոյան

Մայիսի 18, 2024

ԻՆՖՈՐՄԱՑԻԱՅԻ ԱԶԱՏՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

Հարցումը հիմնավորելու պահանջը

Դիմողը պարտավոր չէ հիմնավորել հարցումը

- Պաշտոնական փաստաթղթերի մատչելիության մասին կոնվենցիա, 2009թ., **4-րդ հոդված, 1-ին մաս**
- Տեղեկատվության ազատության մասին ՀՀ օրենք, 2013թ., **9-րդ հոդված, 4-րդ կետ**

ԻՆՖՈՐՄԱՑԻԱՅԻ ԱԶԱՏՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

Հարցումները հիմնավորելու պահանջը

Արդյոք Ձեր հարցումը ստացած պետական մարմինները պահանջո՞ւմ են հիմնավորել, թե ինչու է Ձեզ անհրաժեշտ այդ տեղեկությունները

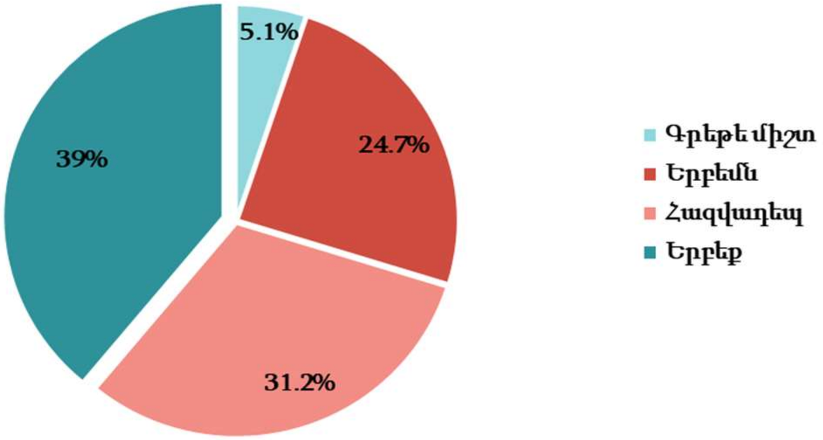

Արդյոք տեղեկություն ստանալու հարցման մեջ հիմնավորո՞ւմ եք, թե ինչու է Ձեզ անհրաժեշտ պահանջած տեղեկությունները

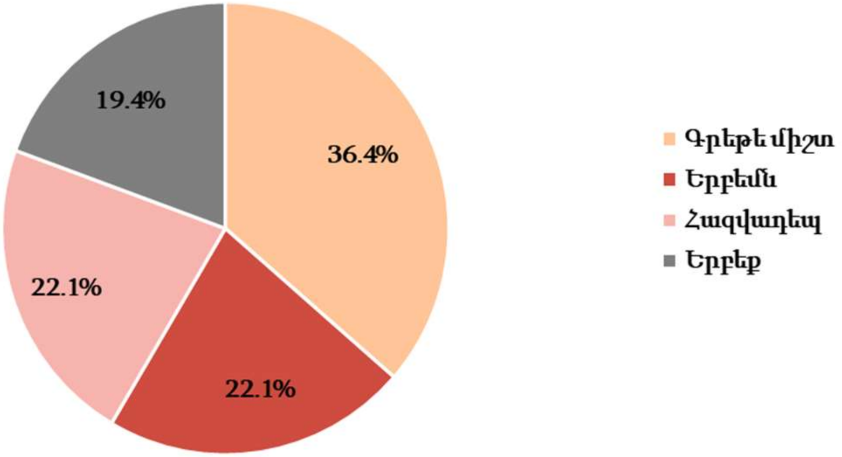

ԻՆՖՈՐՄԱՑԻԱՅԻ ԱԶԱՏՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

Հարցում անանուն ներկայացնելու հնարավորությունը

- **Կոնվենցիոն կարգավորումներ, 4-րդ հոդված, 2-րդ մաս** նախատեսում է անանուն հարցում ներկայացնելու հնարավորություն, որը կարող է սահմանափակվել միայն այն դեպքերում, երբ ինքնության բացահայտումը կարևոր է հարցմանն ընթացք տալու համար:

- **ՏԱ օրենքի կարգավորում, 9-րդ հոդված, 1-ին կետ** – անուն, ազգանուն, բնակության կամ աշխատավայրի կամ ուսումնական վայրի հասցեն, քաղաքացիությունը: Հարցումը պետք է ստորագրված լինի:

ԻՆՖՈՐՄԱՑԻԱՅԻ ԱԶԱՏՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

Ի՞նչ եղանակով եք առավել հաճախ ուղարկում հարցումները

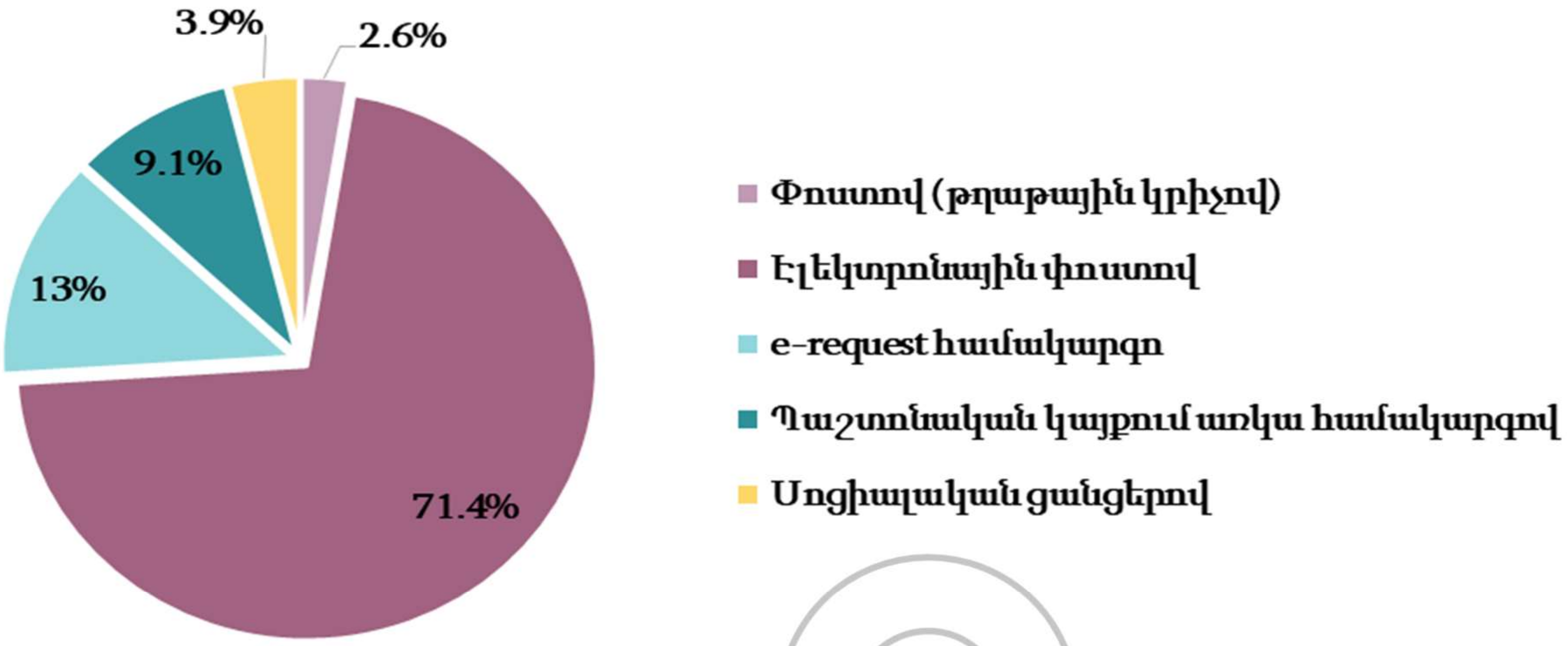

ԻՆՖՈՐՄԱՑԻԱՅԻ ԱԶԱՏՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

Պաշտոնական պատասխանների որակը

ՏԱ օրենքի կարգավորում, 12-րդ հոդված

Տեղեկատվություն տնօրինողը պարտավոր է օրենքով սահմանված կարգով՝ (...) 3) տեղեկություններ փնտրող անձին տրամադրել **հավաստի և իր տնօրինության տակ գտնվող ամբողջական տեղեկություն.**»:

2015թ. N 1204-Ն որոշում՝ «8. **Հարցման պատասխանը պետք է լինի հավաստի և լրիվ՝ պարունակելով բոլոր առաջադրված հարցերի հիմնավոր պատասխանները:** Դիմողի կողմից մեկից ավելի հարցերի առաջադրման դեպքում պետական մարմինը հերթական համարակալման միջոցով տրամադրում է բոլոր հարցերի հավաստի և լրիվ պատասխանները:»:

ԻՆՖՈՐՄԱՑԻԱՅԻ ԱԶԱՏՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

Ինչպե՞ս են պետական մարմինները պատասխանում ձեր հարցումներին. խնդրում ենք գնահատել պաշտոնական **պատասխանների բովանդակությունը**

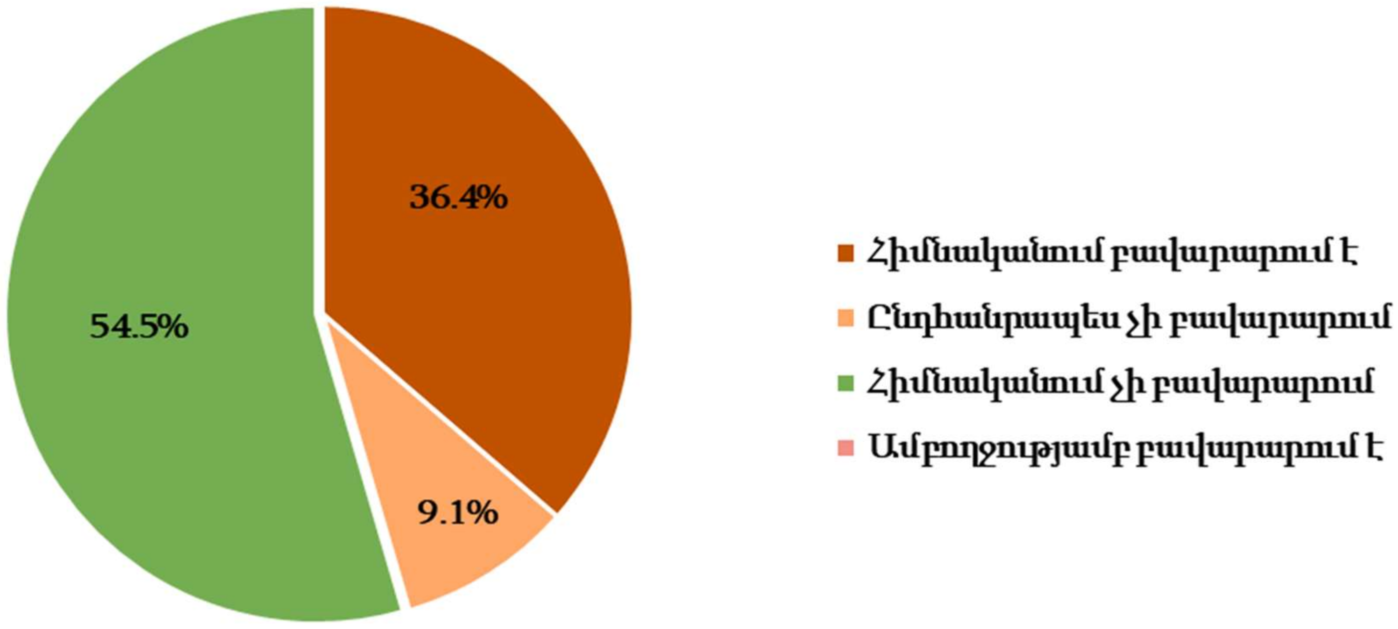

Եթե ձեր հարցումը պարունակում է մի քանի հարց, արդյոք պետական մարմինը պատասխանում է ձեր **բոլոր հարցերին**

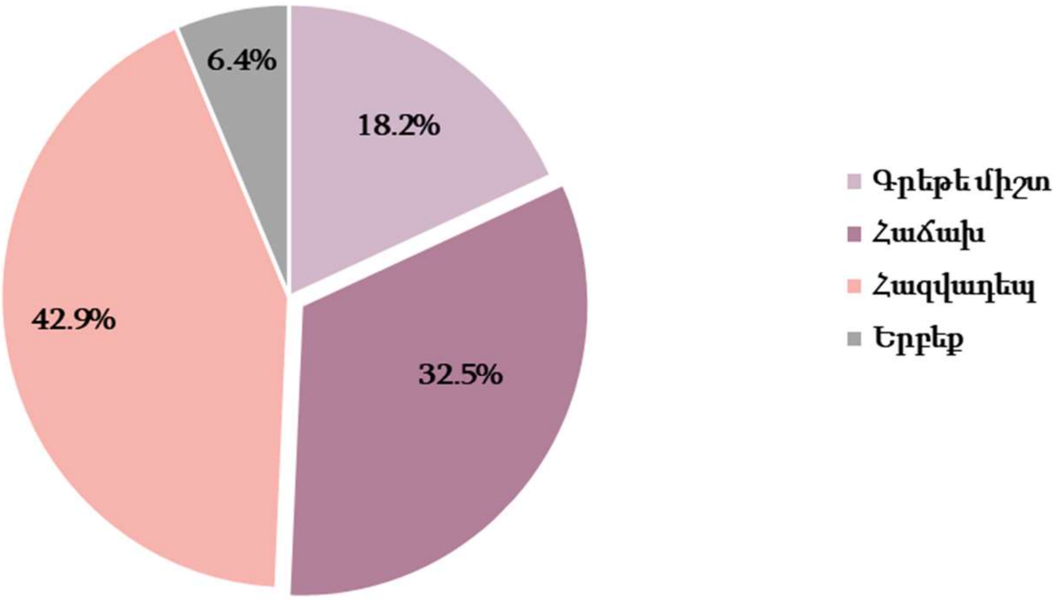

ԻՆՖՈՐՄԱՑԻԱՅԻ ԱԶԱՏՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

Խտրականության դրսևորումները

- **Կոնվենցիոն կարգավորումներ, 5-րդ հոդված, 3-րդ մաս**
  Հարցումները պետք է դիտարկվեն հավասար հիմունքներով:

- **Կոնվենցիոն կարգավորումներ, 2-րդ հոդվածի 1-ին մաս**
  Կոնվենցիայի կողմերից յուրաքանչյուրը պետք է ապահովի յուրաքանչյուր անձի՝ ներկայացված հարցման հիման վրա, առանց որևէ խտրականության պետական մարմինների տնօրինության տակ գտնվող պաշտոնական փաստաթղթերի մատչելիության իրավունքը:

ԻՆՖՈՐՄԱՑԻԱՅԻ ԱԶԱՏՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

Տեղեկություն տրամադրելիս պետական մարմինները **խտրականություն դնո՞ւմ են** տարբեր լրատվամիջոցների լրագրողների միջև

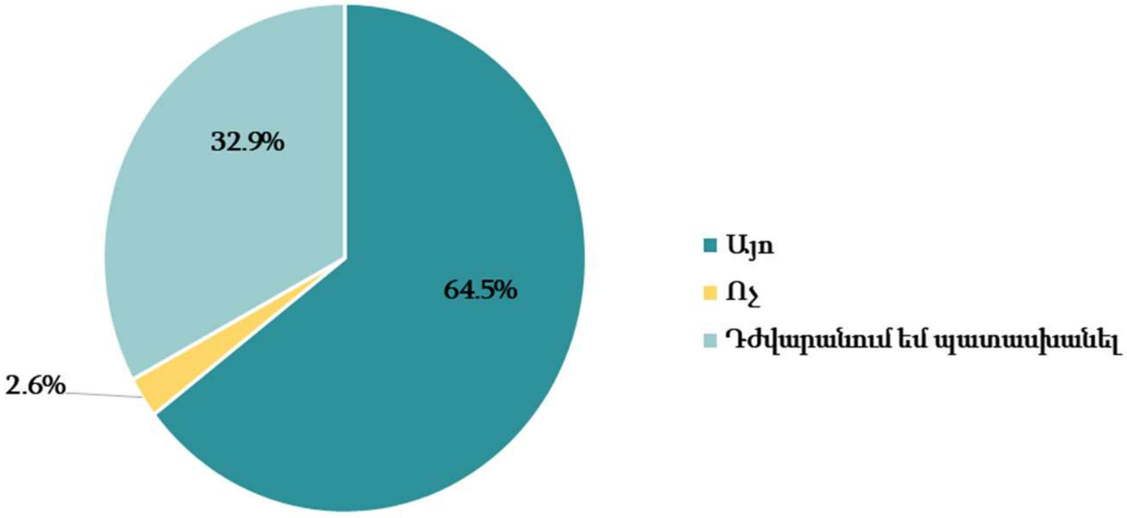

ԻՆՖՈՐՄԱՑԻԱՅԻ ԱԶԱՏՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

Հարցմանը պատասխանելու ժամկետները

Կոնվենցիոն կարգավորումներ, 5-րդ հոդված, 4-րդ կետ

Պաշտոնական փաստաթղթի մատչելիության համար հարցումը դիտարկվում է անմիջապես: Որոշումը կայացվում, հաղորդվում և կատարվում է հնարավորինս արագ կամ նախապես սահմանված ողջամիտ ժամկետում:

ԻՆՖՈՐՄԱՑԻԱՅԻ ԱԶԱՏՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

Հարցմանը պատասխանելու ժամկետները

ՏԱ մասին օրենք, 9-րդ հոդված, 7-րդ կետ

Առավելագույնը՝ 5-օրյա ժամկետ

Լրացուցիչ աշխատանք կատարելու դեպքում առավելագույնը 30-օրյա ժամկետ

ԻՆՖՈՐՄԱՑԻԱՅԻ ԱԶԱՏՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

Քանի՞ **օրվա ընթացքում** եք ստանում Ձեր հարցումների **պատասխանները** պետական մարմինները

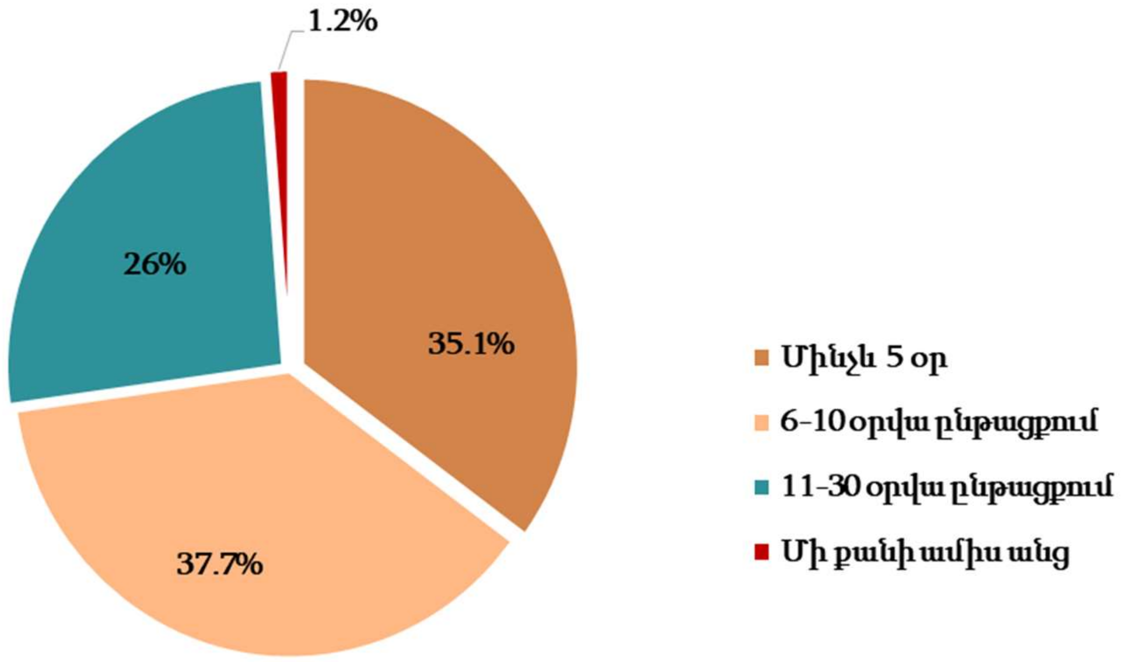

ԻՆՖՈՐՄԱՑԻԱՅԻ ԱԶԱՏՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

Որքանո՞վ է Ձեզ բավարարում տեղեկություն ստանալու հարցումներին պատասխանելու համար օրենքով **սահմանված ժամկետը**

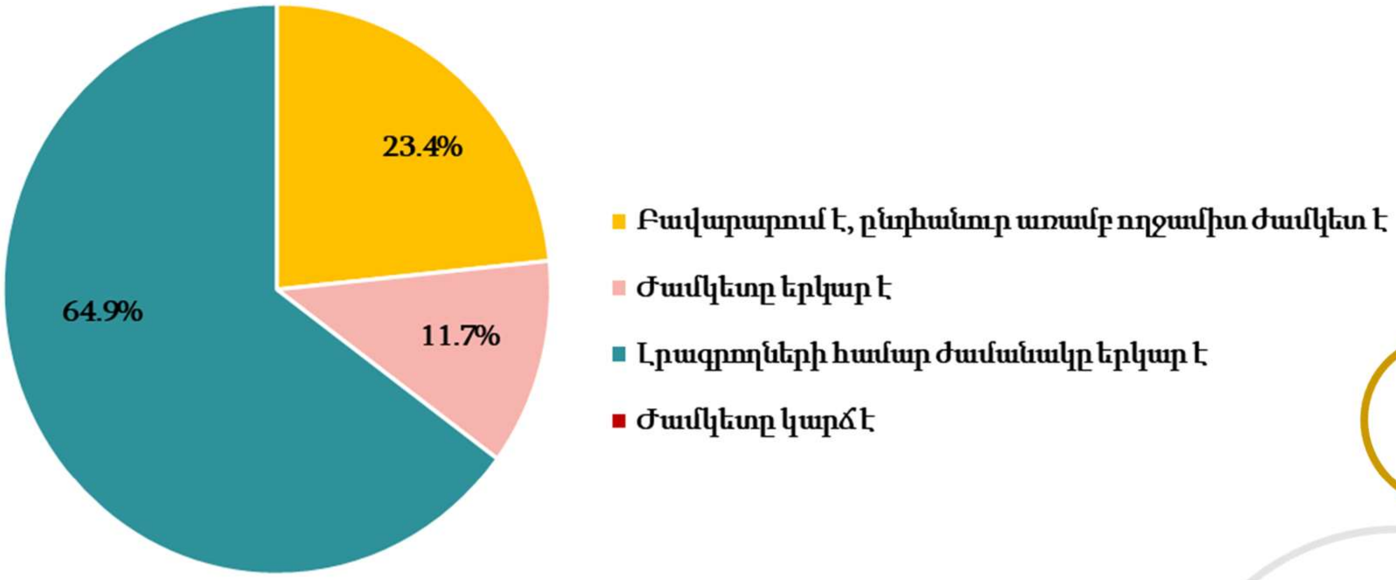

Որ ոլորտների վերաբերյալ է առավել դժվար ստանալ տեղեկություններ

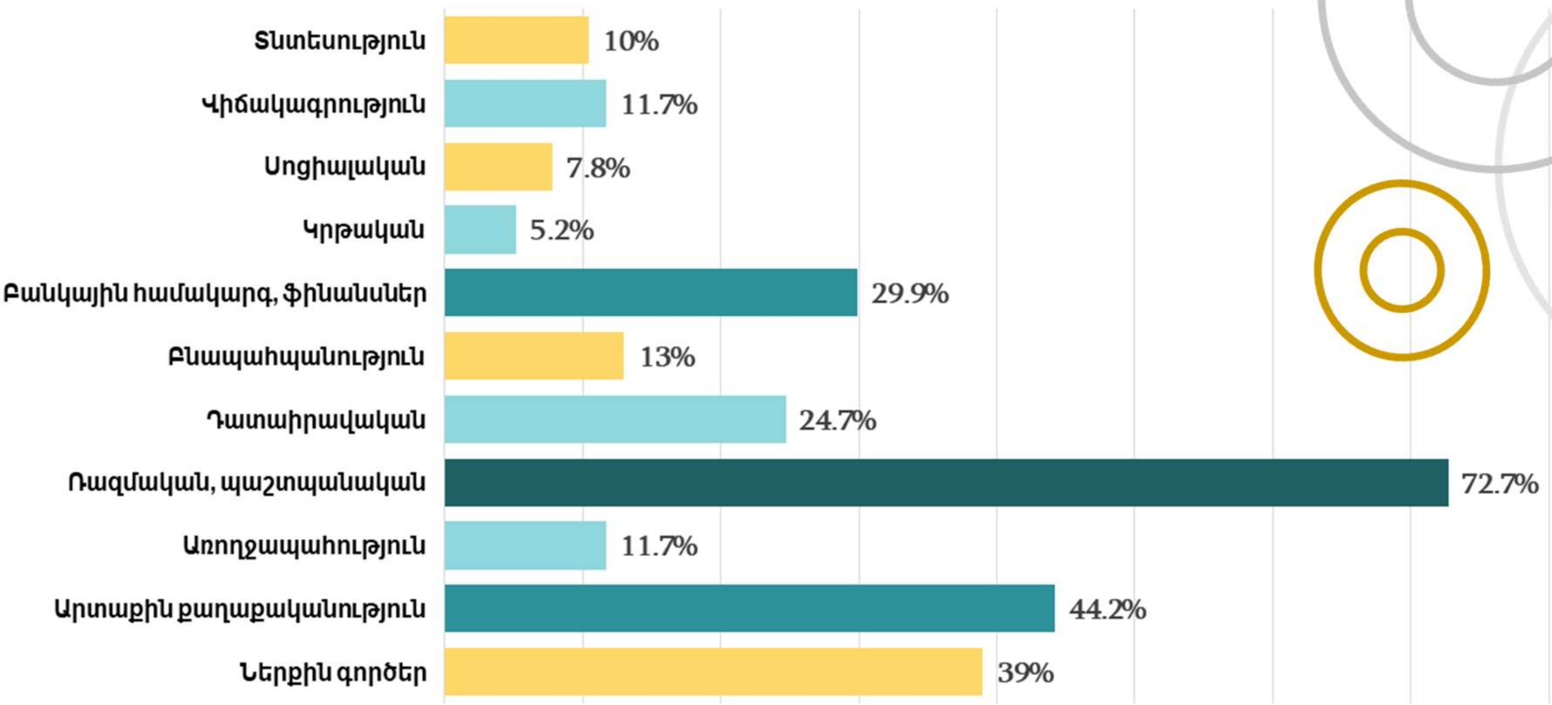

Մերժումների առավել հաճախ կիրառվող հիմքերն ըստ լրագրողների

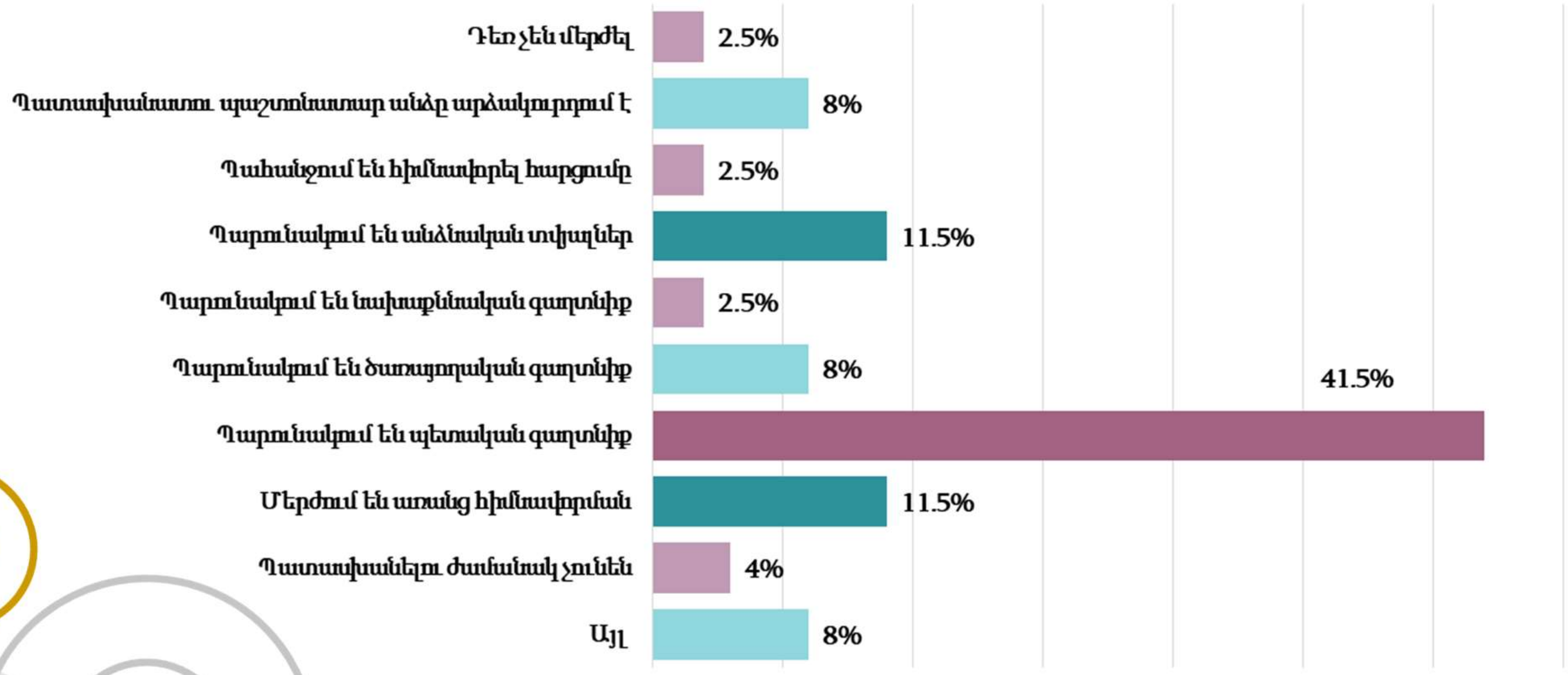

Խախտումների բողոքարկման ընթացակարգը

- **Կոնվենցիոն կարգավորումներ, 8-րդ հոդված.**

«1. Պաշտոնական փաստաթղթի համար հարցումն ուղղակի ակմ անուղղակի ձևով կամ ամբողջությամբ մերժելու դեպքում հարցում ներկայացնողի ահմար պետք է հասանելի լինեն դատարանում կամ օրենքով սահմանված այլ անկախ և անկողմնակալ մարմնում բողոքարկման ընթացակարգ:
2. Հարցում ներկայացնողը միշտ պետք է ունենա արագացված և ոչ ծախսատար բողոքարկման ընթացակարգի հնարավորություն:….»

ԻՆՖՈՐՄԱՑԻԱՅԻ ԱԶԱՏՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

Բողոքարկման ընթացակարգը

ՏԱ մասին օրենք, 11-րդ հոդված, 4-րդ կետ

4. Տեղեկության տրամադրման մերժումը կարող է բողոքարկվել լիազորված պետական կառավարման մարմին կամ դատարան:

ԻՆՖՈՐՄԱՑԻԱՅԻ ԱԶԱՏՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

Ի՞նչ քայլեր եք ձեռնարկում, երբ **խախտվում է** տեղեկություն ստանալու Ձեր **իրավունքը** (3 պատասխանի հնարավորություն)

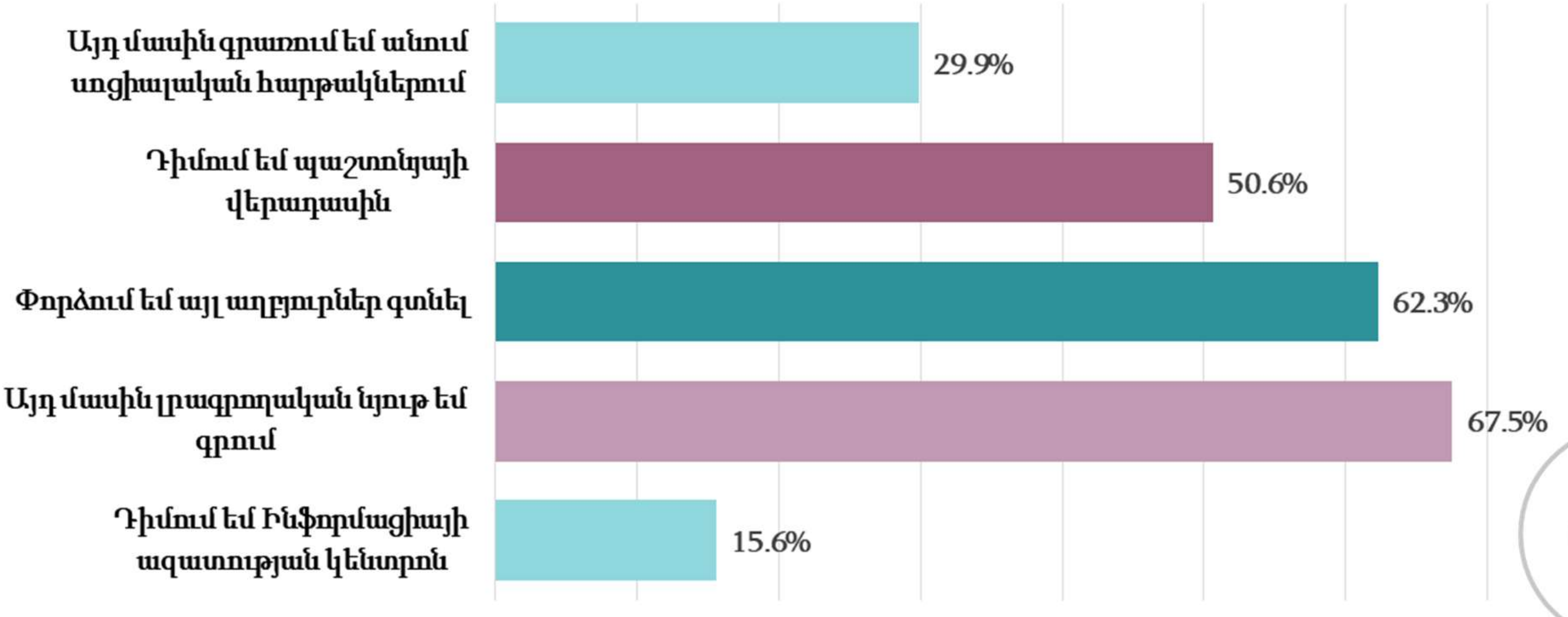

ԻՆՖՈՐՄԱՑԻԱՅԻ ԱԶԱՏՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

Ի՞նչպիսի ազդեցություն կունենա տեղեկություն ստանալու իրավունքի պաշտպանության անկախ մարմնի ստեղծումը տեղեկություն ստանալու **իրավունքի վերականգնման** գործում

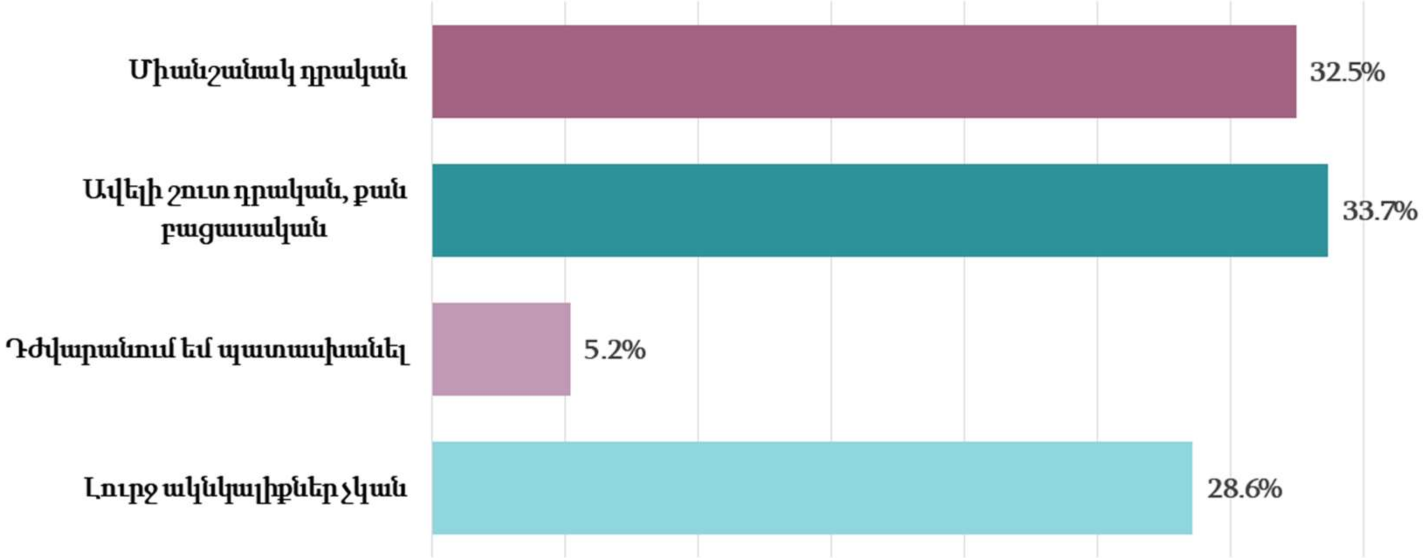

ԻՆՖՈՐՄԱՑԻԱՅԻ ԱԶԱՏՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

Անկախ արտադատական լիազոր մարմին

Մոդել 1. Տեղեկատվության ազատության հանձնակատարի գրասենյակ/հանձնաժողով

Մոդել 2. Տեղեկատվության ազատության և անձնական տվյալների պաշտպանության հանձնակատարի գրասենյակ

ԻՆՖՈՐՄԱՑԻԱՅԻ ԱԶԱՏՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

Անկախ արտադատական լիազոր մարմնի գործառույթները

- Տեղեկատվության ազատության իրավունքի արտադատական պարզ, մատչելի, արագ, անկախ և անկողմնակալ պաշտպանություն,
- ՏԱ պրակտիկայի մոնիտորինգ, վերլուծություն եւ լավագույն փորձի ներդրում,
- ՏԱ իրավունքի իրացման վերաբերյալ խորհրդատվություն քաղաքացիներին, լրագրողներին, տտ մարմիններին
- ՏԱ ոլորտի օրենսդրության պարզաբանում,
- Հանրային ծառայողների կանոնավոր վերապատրաստումներ ՏԱ թեմայով:
- Խորհրդատվականների և փափուկ կարգավորումների մշակում, թե ինչպես ընթացք տալ հարցումներին, ինչպես բավարարել տեղեկատվության պրոակտիվ հրապարակման պահանջը և այլն:

ԻՆՖՈՐՄԱՑԻԱՅԻ ԱԶԱՏՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

Պատասխանատվություն տեղեկություն ստանալու իրավունքը խախտելու համար

Վարչական իրավախախտումների մասին ՀՀ օրենսգիրք, հոդված 189.7

Օրենքով նախատեսված տեղեկությունը ….. պաշտոնատար անձանց կողմից ապօրինաբար չտրամադրելը՝

առաջացնում է տուգանքի նշանակում՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի երեսնապատիկից մինչև յոթանասունապատիկի չափով:

Նույն խախտումը, որը կատարվել է կրկին անգամ՝ վարչական տույժի միջոցներ կիրառելուց հետո մեկ տարվա ընթացքում՝

առաջացնում է տուգանքի նշանակում՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի հարյուրապատիկից մինչև հարյուրհիսնապատիկի չափով:

ԻՆՖՈՐՄԱՑԻԱՅԻ ԱԶԱՏՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ

ԻՆՖՈՐՄԱՑԻԱՅԻ
ԱԶԱՏՈՒԹՅԱՆ
ԿԵՆՏՐՈՆ